

Pedagogisch Beleid

Stichting Buitenschoolse Opvang

Hindoe Scholen

1-11-2015

Inhoudsopgave	Pagina
1. Inleiding	2
2. Visie van de Stichting	2
3. Hoe kijken wij naar kinderen (visie op kinderen)	3
4. Pedagogische visie (wat hebben kinderen nodig)	4
5. Pedagogische doelstellingen/pedagogische middelen	4
5.1 Het bieden van een gevoel van veiligheid	6
5.2 Het bieden van uitdaging en ontwikkelingsmogelijkheden	9
5.3 Het bevorderen van persoonlijke competentie	10
5.4 Het bevorderen van sociale competentie	12
5.5 Eigen maken van waarden en normen, de 'cultuur'	13
6. De rol van de leidster (wat vraagt dit van de leidster)	15
7. Verzorging en opvoeding	16
7.1 Regels	16
7.2 Straffen en belonen	17
7.3 Hygiëne	17
7.4 Ziekte van het kind	17
7.5 Toediening medicijnen	17
7.6 Achterwachtregeling	18
8.1 Organisatie: praktische uitgangspunten	18
8.2 Werkwijze	20
8.3 Beroepskrachten/groepshulpen	20
8.4 Pauzes	23
9. Contacten met ouders	24
9.1 Communicatie	24
9.3 Klachten	24
9.4 Privacy	24
10. Beleid/Samenhang met ander beleid	24

1. Inleiding

Medewerkers moeten er richting en inspiratie voor hun pedagogisch handelen aan kunnen ontleen, ouders moeten een duidelijk beeld krijgen van wie de stichting Stichting Buitenschoolse Opvang Hindoe Scholen is, wat de pedagogische visie is en wat zij op basis daarvan kunnen verwachten m.b.t. het pedagogisch handelen op de BSO.

Leeswijzer

Het pedagogisch beleid start met de missie en visie van SBSOHS in hoofdstuk 2.

Onze visie op kinderen, hoe kijken wij naar kinderen, wordt beschreven in hoofdstuk 3.

In het hoofdstuk daarna staan onze visie op opvoeden en pedagogische uitgangspunten centraal: wat heeft het kind nodig.

De kern van het pedagogisch beleid vormt hoofdstuk 5: de pedagogische doelstellingen en middelen. In hoofdstuk 6 komt de rol van de leidster aan de orde: wat vraagt dit van de leidster.

Hoofdstuk 7 gaat over verzorging en opvoeding. De organisatie, de praktische invulling, is onderwerp van hoofdstuk 8.

Hoofdstuk 9 stipt summier de contacten met ouders aan. En in hoofdstuk 10 staat de samenhang met ander beleid genoemd.

Tot slot over de gebruikte terminologie. Gekozen is voor de benaming groepsleidster: waar groepsleidster of leidster staat, wordt uiteraard ook pedagogische medewerker bedoeld. SBSOHS staat voor Stichting Buitenschoolse Opvang Hindoe Scholen en de afkorting BSO voor buitenschoolse opvang.

2. Visie

Vanuit de basisschool Shri Ganesha bestaat er een permanente behoefte aan buitenschoolse opvang op de locatie zelf. Hieraan is eind 2008 gehoor gegeven en heeft aldus geleid tot de opening van een buitenschoolse opvang.

De officiële visie van SHBSO luidt:

“De stichting SHBSO kinderopvang deelt de opvoedingsverantwoordelijkheid met de ouders en creëert een veilige basis voor de ontwikkeling van het individuele kind met erkenning voor de waardering voor de eigen cultuur en de ontwikkeling vanuit Hindoeïstische visie.”

De betekenis van deze visie is, dat SHBSO ieder kind op een professionele manier opvangt, zoals ouders dat graag zouden willen, namelijk met zorg, aandacht, liefde, veiligheid en oog voor de ontwikkeling van het kind. Hierbij wordt er rekening gehouden met de achtergrond en cultuur van zowel het kind als de ouders. De stichting is vanuit een Hindoeïstische visie ontstaan, maar staat open voor kinderen van verschillende culturen.

Ouders willen graag werk en de zorg voor hun kinderen combineren. SHBSO heeft oog voor de eigen culturele etniciteit, wat van groot belang is voor de persoonlijkheidsontwikkeling van allochtone kinderen.

Missie

SHBSO heeft als missie vanuit Hindoeïstische grondslag de naschoolse en vakantieopvang voor kinderen van ouders, die affiniteit of interesse hebben in het hindoeïsme, zo goed mogelijk aan te bieden. SHBSO staat in principe open voor een ieder en zorgt voor de opvang op professionele basis met gekwalificeerd personeel en kwalitatief hoogwaardige methoden en materialen.

3. Visie op kinderen; hoe kijken wij naar kinderen

Onze visie op kinderen:

- kinderen hebben veel mogelijkheden in zich (kinderen zijn competent)
- elk kind heeft zijn eigen aard, eigen karakter, al van geboorte af, maar wordt ook verder ontwikkeld en gevormd door ervaringen die het opdoet
- een kind mag zijn wie het is: het feit dat mensen verschillen beschouwen wij als een basisgegeven (we waarderen de verschillen tussen kinderen)
- kinderen moeten nog veel ontdekken en meekrijgen voor ze zelfstandig in de maatschappij kan functioneren
- kinderen zijn belangrijk: zij zijn degenen die de maatschappij in de toekomst vormgeven.

3

4. Visie op opvoeden/pedagogische uitgangspunten; wat heeft een kind nodig

Aan opvoeden zijn twee kanten te onderscheiden:

- een kind begeleiden en stimuleren zich te ontwikkelen met wat het in zich heeft
- een kind leert zijn weg vinden in de wereld om hem heen

Wederzijdse beïnvloeding speelt een rol binnen de opvoedingsrelatie. Het kind en de leidster beïnvloeden elkaar door de manier waarop ze met elkaar communiceren, hoe ze met elkaar omgaan. Ook de bredere omgeving rond een kind heeft invloed op de ontwikkeling en vormt het kind. Dat zie je terug in gedrag, maar ook in gevoelens als plezier of verdriet.

Onze pedagogische uitgangspunten

- Wij gaan uit van een positieve benadering van kinderen. Wij willen kinderen stimuleren en aanmoedigen.
- We waarderen elk kind zoals het is. Respect in de omgang vinden wij fundamenteel.

We vinden het belangrijk dat het kind zich prettig voelt in de BSO, dat het zich op zijn gemak voelt en plezier heeft.

- Wij vinden het belangrijk om in te gaan op wat kinderen zelf aangeven of inbrengen. Dat kan gaan om duidelijk aangegeven concrete ideeën voor spel of activiteiten, maar ook om vragen of behoeften, die minder uitgesproken zijn.
- Goed luisteren en kijken naar kinderen vinden wij essentieel.

Wij stemmen onze benadering, gedrag en handelen, af op wat kinderen individueel en binnen de groep inbrengen en nodig hebben.

- Kinderen kunnen veel en hebben vaak meer in zich dan je onmiddellijk ziet. Wij vinden het belangrijk om elk kind veel verschillende ervaringen te bieden, zodat het zich kan ontwikkelen en ontplooiën. Zo bieden wij mogelijkheden om "eruit te laten komen wat erin zit".
- Wij geven kinderen de ruimte om zich te ontwikkelen, maar we geven ook grenzen aan waar dat nodig is. Kinderen moeten kunnen ontdekken en zich kunnen verwonderen, kunnen uitproberen, de wereld verkennen en hun eigen mogelijkheden daarin zien en ervaren.

Uitdaging is belangrijk en vraagt om een balans met de behoefte aan fysieke en emotionele veiligheid. We zoeken steeds naar een zorgvuldige en bewuste balans tussen de noodzakelijke veiligheid, zowel fysiek als emotioneel, en het bieden van uitdaging in de omgeving, de activiteiten en speelmogelijkheden.

De buitenschoolse opvang is een opvoedingsmilieu, waar kinderen andere kinderen en volwassenen ontmoeten. Onze buitenschoolse opvang biedt niet alleen een veilige en verantwoorde opvang maar ook opvoeding. In al het handelen en omgaan met kinderen zijn pedagogische aspecten verweven. Groepsleidsters zijn medeopvoeders in nauwe samenspraak met ouders. Wij bepalen ons niet tot één specifieke pedagogische richting. Vanuit onze visie op kinderen en onze visie op opvoeden, benutten we inspiratie en ideeën uit verschillende opvoedkundige stromingen.

5. Pedagogische doelstellingen en pedagogische middelen

Wat vinden wij belangrijk om een kind mee te geven, wat willen we een kind bieden. De indeling van de pedagogische doelstellingen is ontleend aan het model van M.Rixsen-Walraven². Het oorspronkelijke model omvat vier doelstellingen, hieronder genoemd bij 5.1, 5.3, 5.4, 5.5. In dit pedagogisch beleid vormt 5.2 een extra aanvulling. |

Overzicht van de doelstellingen met een korte omschrijving.

5.1 Het bieden van een gevoel van veiligheid (emotionele veiligheid) en vertrouwen

Dit is de basis van elk handelen in de kinderopvang. Elk kind heeft een vertrouwd en veilig gevoel nodig. Als het kind zich veilig voelt, kan het de wereld aan en durft het de omgeving te gaan verkennen en te gaan ontdekken.

5.2 Het bieden van uitdaging en ontwikkelingsmogelijkheden

Elk kind verwondert zich over de wereld om hem heen. Het ontdekt, leert en ontwikkelt zich als het de ruimte krijgt om zelf dingen uit te proberen en te ervaren. We willen het kind daarom een omgeving, spelmogelijkheden en activiteiten bieden die uitnodigen en uitdagen tot verwondering.

5.3 Het bevorderen van persoonlijke competentie

Met persoonlijke competentie worden persoonskenmerken bedoeld als weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit in het omgaan met verschillende situaties. Het kind kan hierdoor problemen adequaat aanpakken en zich goed aanpassen aan veranderende omstandigheden. Het kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft, welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties.

5.4 Het bevorderen van sociale competentie

Sociale competentie omvat vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat, je weg vinden in een groep, samenwerken, rekening houden met anderen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. In de communicatie over en weer met andere kinderen, met andere volwassenen, de ervaring van "in een groep zijn" en daar je weg in vinden, ervaren en ontdekken kinderen wat wel en niet werkt in de omgang met elkaar.

5.5 Het eigen maken van waarden, normen, cultuur

Om goed in de samenleving te kunnen functioneren is het nodig dat kinderen de waarden, normen, regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Zo kunnen zij hun weg vinden in de maatschappij. De buitenschoolse opvang is een veel bredere samenlevingsvorm dan het gezin. Kinderen ontmoeten er veel verschillende mensen en maken kennis met een diversiteit aan normen, waarden en vaak ook verschillende culturen. De groep biedt mogelijkheden om zich de algemeen geldende waarden, normen en regels van de samenleving, eigen te

maken. 'Competentie' betekent weten (kennis) en kunnen (vaardigheden). Weten wat er van je verwacht wordt, weten wat je kunt of weten hoe het in elkaar zit en hiermee kunnen omgaan, hiernaar handelen. Letterlijk betekent competentie 'bekwaamheid'.

Hoe bereiken we deze doelstellingen?

We kunnen vijf pedagogische middelen onderscheiden die we gebruiken of inzetten/toepassen om de doelstellingen te bereiken.

Dit zijn:

- a. Leidster-kind communicatie over en weer: hoe de leidster en het kind met elkaar omgaan
- b. De groep: de rol en invloed van de groep kinderen en volwassenen

- c. De binnen- en buitenruimte: de inrichting en het gebruik van de ruimte
- d. Activiteiten: wat het kind kan doen of ondernemen (ontdekken, onderzoeken, uitproberen)
- e. Spelmateriaal: alles waarmee het kind kan spelen.

Deze 'pedagogische middelen' benutten we bij alle vijf genoemde doelstellingen. Op de volgende pagina's wordt uitgebreider op elk van de doelstellingen ingegaan. Toegelicht wordt wat de doelstelling inhoudt en vooral op welke manier we daar aandacht aan besteden. De hierboven genoemde pedagogische middelen zijn daar in verweven. Soms in de inleidende tekst, soms in voorbeelden.

5.1 Het bieden van een gevoel van veiligheid

emotionele veiligheid en vertrouwen, goede zorg

Het bieden van een gevoel van veiligheid vormt de pedagogische basis in de buitenschoolse opvang. Een veilig en vertrouwd gevoel draagt bij aan het welbevinden van kinderen. Het is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling. Vanuit een gevoel van vertrouwen en veiligheid kunnen en durven kinderen op onderzoek uit te gaan en te gaan ontdekken. Vanuit een gevoel van vertrouwen durft het ook zichzelf te zijn. De groepsleiding, de andere kinderen in de groep, de inrichting van de omgeving, de structuur van de dag en organisatie op de groep, zijn allen 'bronnen' van veiligheid. De leidster-kind interactie is een belangrijk pedagogisch middel om het kind een gevoel van veiligheid te bieden.

De basishouding is een positieve benadering van de kinderen met een opgewekte, vriendelijke, uitstraling met warmte en hartelijkheid. We laten op een positieve manier merken dat we betrokken zijn bij het kind, 'zijn er' voor het kind, proberen ons in het kind te verplaatsen. Zo voelt een kind dat het op ons terug kan vallen.

We dragen zorg voor een prettige sfeer, waarin het kind zich welkom voelt en op zijn gemak is, zodat het zich "thuis" voelt. Humor en met elkaar plezier maken vinden wij belangrijk.

We kijken en luisteren met aandacht naar elk kind en letten op verbale en non-verbale signalen, houden goed in de gaten hoe het kind zich voelt en passen ons pedagogisch handelen aan wat het kind nodig heeft. Het kind leert kennen en weten wat hoort bij dit kind. We hebben oog voor de eigenheid van elk kind, staan open voor het kind en geven het de ruimte.

Met het kind praten, gebeurt zoveel mogelijk op ooghoogte van het kind; dit betekent vaak letterlijk "door de knieën gaan" om op gelijke hoogte met het kind te zijn.

We letten op onze 'toon' als we met de kinderen praten en op onze eigen houding.

Zorgen voor positieve aandacht, met versterking, stimulering van positief gedrag en ondersteuning. We proberen in te schatten wat het kind begrijpt en kent en houden hier rekening mee.

Bij niet-Nederlandstalige kinderen helpt het soms om enkele voor het kind belangrijke woorden in de eigen taal te gebruiken als en zolang dat nodig is tot het kind zich thuis voelt. De voertaal in de BSO is Nederlands.

Als een kind nieuw op onze BSO komt of nieuw op de groep komt, zorgen we voor een zorgvuldig opgebouwde wenperiode. Het kind zal geleidelijk de groepsleiding, de andere kinderen en de ruimte leren kennen. We passen de opbouw aan de leeftijd, ontwikkeling en situatie van het kind.

Duidelijkheid en structuur zijn belangrijk om een veilige basis te creëren. Elk kind heeft het nodig om te weten wat er kan en niet kan, te weten waar het aan toe is. Dat geeft rust en veiligheid. Er kan veel op onze buitenschoolse opvang, maar er zijn ook grenzen. Zonder structuur en regels ontstaat al gauw chaos.

We zorgen er voor dat we helder zijn in wat we verwachten en in wat er kan en niet kan. We weten met elkaar waarom we bepaalde regels hebben afgesproken.

De manier waarop het dagprogramma is opgebouwd speelt een rol bij het bereiken van een gevoel van veiligheid. Ook het spel- en activiteitenaanbod zijn van invloed op de emotionele veiligheid.

Het bieden van structuur en duidelijkheid zijn factoren die maken dat kinderen weten waar ze aan toe zijn. Dat draagt bij aan een veilig en vertrouwd gevoel. We brengen daarom structuur aan in de dagindeling en zorgen voor een dagritme en continuïteit. We hebben afspraken over gebruik van speelmaterialen.

We gaan bij de dagindeling uit van wat de kinderen nodig hebben en wat de kinderen aangeven en wijken daarom soms ook af van voorgenomen programma's of vaste patronen. Het kind staat ook hierin centraal.

We proberen aan te sluiten bij de eigen rituelen van het kind voor zover haalbaar. Dit verschilt per kind en ook per leeftijd. Het kind is op de BSO aan onze zorg toevertrouwd en van goede verzorging afhankelijk. We hebben afspraken over gezonde voeding, (voedsel)hygiëne en goede lichaamsverzorging.

Op verschillende manieren zorgen we ervoor dat kinderen de andere kinderen en andere groepsleidsters beter leren kennen en zich met hen vertrouwd kunnen voelen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door in de kring in spelvorm de namen van de kinderen te noemen en betrokkenheid onderling te bevorderen (is iedereen er, wie is nieuw, wie komt later etc.).

Bij binnenkomst worden kinderen welkom geheten: er wordt aandacht gegeven aan de ontvangst. Bij nieuwe kinderen of schuchtere kinderen of gewoon als een kind dat even nodig heeft, biedt de leidster extra aandacht en ontfermt ze zich over het kind. Als het kind er behoefte aan heeft iets van thuis bij zich te houden (een knuffel, jas nog even aan), om zich op zijn gemak te kunnen voelen, kan dit altijd. Vaak is dit tijdelijk en ebt het geleidelijk vanzelf weg. De leidsters ondersteunen het kind.

Ook het gebruik van rituelen en vaste punten in het middagprogramma zijn belangrijk om een groepsgevoel en een gevoel van vertrouwdheid te creëren. Met elkaar rituelen maken en delen van ervaringen. Maar als een kind juist graag zijn eigen gang gaat en op zichzelf wil spelen, dan krijgt het daarvoor de ruimte. We kijken goed naar kinderen en letten op wat elk kind nodig heeft.

Kinderen zijn nieuwsgierig en willen zien en ontdekken wat er verder te beleven is in onze BSO. Als ze zich voldoende veilig voelen, gaan ze vaak uit zichzelf al verder kijken dan de eigen groep. We geven het kind de ruimte om ook buiten de eigen groepsruimte ervaringen op te doen.

We zorgen hierbij wel voor een bepaalde structuur, herkenbaar voor het kind, zodat het weet waar het aan toe is. Dit doen we bijvoorbeeld door het “op ontdekking gaan” op bepaalde tijden van de dag mogelijk te maken. We begeleiden/ondersteunen het kind hierbij.

Door bewust kleurgebruik en materiaalkeuze zorgen we voor een prettige sfeer in het BSO-ruimte. We willen een uitnodigende ruimte creëren, waar de kinderen zich op hun gemak voelen. Een huiselijke, kindgerichte sfeer vinden we belangrijk.

Vaak zullen we kiezen voor de lichtere, rustigere kleuren als basis. In de verdere aankleding kunnen sfeerbepalende accentkleuren worden gebruikt. Onze BSO-ruimte kent haar eigen karakter, qua bouw, lichtinval, afmetingen e.d. We kiezen daarom niet voor een omschreven kleurserie. Pedagogische overwegingen en ruimtelijke situatie zijn bepalend voor de kleurkeuze.

Bij voorkeur moet er ook afstemming zijn tussen de onderlinge ruimten zodat er sprake is van een zekere eenheid.

In de ‘Beleidsregels kwaliteit kinderopvang’ bij de Wet kinderopvang wordt deze “stamgroep” genoemd.

In hoofdstuk 7 van dit pedagogisch beleid wordt de basisgroep nader toegelicht.

Het gebruik van de ruimte als pedagogisch middel om een vertrouwd en veilig gevoel te creëren verschilt per leeftijdscategorie. Een kleutergroep vraagt andere manieren om geborgenheid te creëren dan een BSO-kinderen tussen 6 en 12 jaar. Rust en harmonie in de ruimte (door kleur, materiaal, en soort verlichting) zijn daarbij belangrijk. Bij een BSO-groep vragen we aan de kinderen om mee te denken om de groep sfeer en gezelligheid te geven. Belangrijke aspecten waar we op letten zijn kleurgebruik, meubilair, materialen, soort verlichting (verlichting die meer sfeer geeft), indeling en inrichting van de ruimte, het geluidsniveau in de ruimte.

We gebruiken audiovisuele middelen en p.c. bewust en selectief.

Bij de inrichting van de verschillende ruimten maken we ook hoekjes en aparte plekken met verschillende uitstraling. Daarbij zorgen we ook voor hoeken waar kinderen zich kunnen terugtrekken als ze daar behoefte aan hebben.

We letten er daarnaast op dat de ruimte zo is ingedeeld, dat het kind de leidster ‘steeds’ in de gaten kan houden als het dat nodig heeft. We richten de BSO-ruimte zo in dat het kind zich veilig voelt om zelfstandig en fysiek veilig op ontdekking uit te gaan.

Door herkenbaarheid van gebruik van de verschillende ruimten en hoeken daarbinnen, weet het kind waaruit het kan kiezen. Dit kan doordat er structuur is in de inrichting (weten waar welk speelgoed te vinden is) of door foto’s en aankleding (zien wat er te doen is). Zo weet een kind waar de verkleedkleden te vinden zijn en waar het kan puzzelen. We maken afspraken over gebruik van de ruimte zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er kan en mag. We hebben regels over

de fysieke veiligheid om ongelukken te voorkomen. Bijv.: klimmen kan op het speeltoestel en er bovenop staan ook, maar dat mag niet op de tafel.

In de aankleding van de ruimte en bij een activiteit bijv. in het kader van een thema maken we ook gebruik van dingen die de kinderen of ouders van thuis meenemen. Zo ontstaat betrokkenheid wat het kind een gevoel van vertrouwdheid geeft. Het verbindt de BSO met de thuissituatie.

5.2 Het bieden van uitdaging en ontwikkelingsmogelijkheden

Elk jong kind verwondert zich over de wereld om hem heen. Het ontdekt, leert en ontwikkelt zich als het de ruimte krijgt om zelf dingen uit te proberen en te ervaren. We willen het kind daarom een omgeving, spelmogelijkheden en activiteiten bieden die uitnodigen en uitdagen tot verwondering. Een omgeving en mogelijkheden die nieuwsgierig maken en waar wat in en mee te beleven is.

We bieden het kind mogelijkheden om te kiezen en willen de keuzes van kinderen respecteren. Dit betekent niet dat we kinderen altijd maar gewoon hun gang laten gaan: we bieden ook structuur en houvast, maar letten er steeds op dat kinderen vooral veel zelf kunnen ontdekken en ervaren.

We houden rekening met individuele verschillen tussen kinderen. Het accent ligt op spel, fantasie en expressie.

Door de buitenschoolse opvang als geheel en in samenhang te gebruiken ontstaan meer mogelijkheden.

Zo kunnen er verschillende activiteiten aangeboden worden in de diverse ruimten op een zelfde tijdstip van de dag, waar kinderen naar toe kunnen gaan en waar ze zo meer en uiteenlopende ervaringen op kunnen doen. We kiezen er vaker voor om de groepsruimten echt verschillend in te richten met andere materialen en spelmogelijkheden. We bieden kinderen de gelegenheid om ook buiten de eigen groepsruimte op onderzoek uit te gaan en activiteiten te doen elders in de BSO-ruimte. Daar moeten dan ook andere dingen te beleven zijn dan in de eigen groep.

Het werken met een thema kan veel mogelijkheden en inspiratie bieden zowel aan de kinderen als aan de groepsleiding. Aan de hand daarvan zal de groepsleiding de indeling en de inrichting van de ruimtes extra accenten geven en speciale activiteiten ontwikkelen.

Bij het aanbod aan spelmaterialen, bij de inrichting en activiteiten letten we op variatie, waarbij aan alle verschillende ontwikkelingsgebieden aandacht wordt besteed. Zo zorgen we ervoor dat elk kind ervaringen opdoet binnen alle ontwikkelingsaspecten.

- Lichamelijke ontwikkeling (grote en fijne motoriek) en zintuiglijke ontwikkeling (voelen, ruiken, proeven, horen, zien)

voorbeelden grote motoriek: lopen, rennen, klimmen, een bal gooien, voetballen, bewegingsspel, (kleuter)dans, buiten spelen

fijne motoriek: een toren bouwen, een potlood gebruiken, een puzzel maken, knutselen, knikkeren, timmeren en zagen

zintuiglijke ontwikkeling: geluiden ontdekken, proeven hoe iets smaakt, verschil voelen tussen klei en zand

- Cognitie (waarnemen, denken, probleem oplossen): begrippen als hoog-laag, klein-groot, boven-onder, ontdekken van verhoudingen bijv. dat je moet bukken als je onder de tafel door wilt lopen, vorm, kleur, puzzelen, gezelschapsspel
- Taal-/ spraakontwikkeling: verwoorden wat je doet en wat je ziet, vertellen, elke dag voorlezen, maar ook samen zingen, rijmpjes en gedichten, luisterspelletjes
- Ontwikkeling van creativiteit en fantasie: fantasiespel en verkleden, poppen en poppenkast, toneelspel, expressie met verschillende materialen (ook kosteloos en natuurlijk materiaal), tekenen, schilderen, kleien, muziek maken, bouwen met technische materialen.

We vinden het belangrijk dat er "open" materiaal aanwezig is, dat veel mogelijkheden biedt voor exploratie, spel, creativiteit en expressie. Voorbeelden hiervan zijn huis-tuin-en-keuken spullen, kosteloos materiaal, expressiemateriaal, natuurlijke materialen (bladeren, takjes), zand-waterklei, maar ook niet-voorgeprogrammeerde constructiemateriaal als blokken.

Het gaat ons in het spel vooral om het proces van ontdekken en ervaren; we stellen niet het resultaat centraal.

We bouwen voort op waar het kind in zijn ontwikkeling aan toe is. We geven het de ruimte en bieden de mogelijkheid om net een stapje verder te komen.

Kinderen in de basisschoolleeftijd willen bijzondere, spannende, leuke, gevarieerde activiteiten kunnen doen, maar hebben daarnaast vooral ook de behoefte om vrij te zijn en met hun vrienden en vriendinnen te kletsen en juist "niets te hoeven". We bieden een omgeving waarin uitdaging te vinden is en de gelegenheid om heel verschillende "dingen te doen", maar ook ontspanning en je eigen gang gaan (lekker kletsen en uitrusten). We betrekken de kinderen uitdrukkelijk bij wat er op de buitenschoolse opvang te doen is. Aan de inbreng van de kinderen zelf hechten wij veel waarde.

We vinden buitenspelen en liefst dagelijks naar buiten gaan belangrijk voor kinderen, zeker vanaf de kleuterleeftijd. Buiten kun je rennen, ravotten, ballen, fietsen, merken dat de wind de ballon wegblaast en ontdekken hoe heerlijk het is om heel hard in een plas te stampen.

Ook in de inrichting van de buitenruimte vinden wij spel, fantasie, exploratie en expressie belangrijk. De buitenruimte gebruiken we soms voor themagerichte activiteiten.

Buiten zijn andere dingen te ontdekken, zijn andere regels en grenzen. De buitenruimten zijn vaak niet veel meer dan betegelde buitenplaatsen. Door gebruik van simpele middelen maken wij deze spannender en uitdagender in inrichting en in gebruik: van houten takken en kleden zijn bijvoorbeeld spannende hutten te maken. Met krijt kun je tekenen, een hinkelbaan maken, maar ook een weg of racebaan voor autootjes. Zand en water zijn onmisbaar speel materiaal voor kinderen.

5.3 Het bevorderen van persoonlijke competentie

Met persoonlijke competentie worden persoonskenmerken bedoeld als veerkracht, weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit in het omgaan met verschillende situaties. Het kind kan hierdoor problemen adequaat aanpakken en zich goed aanpassen aan veranderende omstandigheden. Het kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft, welke

vaardigheden er nodig zijn in welke situaties (bijv. geduld en afwachten, of juist initiatief nemen en doorzetten).

Door de manier waarop wij met de kinderen omgaan, hoe de kinderen in de groep met elkaar omgaan, door de inrichting van de ruimten en door de mogelijkheden die het speel materiaal en de activiteiten bieden, bevorderen wij de persoonlijke competentie van het kind.

Deels is dit al meer in het algemeen aan bod gekomen bij "Het bieden van uitdaging en ontwikkelingsmogelijkheden" (hoofdstuk 5.2).

Wij benaderen het kind respectvol en positief en geven het de ruimte om zelf of met elkaar kleine probleempjes op te lossen. Wij letten daarbij op wat het kind zelf aan kan en waar het aan toe is. We bouwen voort op het ontwikkelingsniveau van het kind.

Tijdens spel, activiteiten en verzorgingssituaties geven wij het kind complimenten. We "zeggen wat we zien en benoemen wat we doen". Soms doen we mee met zijn spel, en brengen daarbij soms nieuwe elementen in, maar proberen daarbij het initiatief vooral bij het kind te leggen/te laten. Zo maken we het op een speelse manier bewust van zijn eigen capaciteiten.

Wij gaan in op zijn grapjes en gaan met humor om met 'ondeugend' en uitdagend gedrag.

Elk kind is trots als het zelf dingen kan doen. Wij stimuleren de zelfstandigheid van elk kind en doen dat gedoseerd en passend bij de ontwikkeling en de leeftijd van het kind. Zo kunnen

kinderen bepaald speel materiaal zelf pakken en is de ruimte zo ingericht dat kinderen weten wat ze waar kunnen vinden en waar kunnen doen.

Ook bij zelfstandig eten, drinken, zindelijk worden, zelf van school naar de BSO gaan e.d. stimuleren wij het kind op een positieve manier. Wij 'dwingen' kinderen nooit met eten of zindelijkheid. Als iets niet meteen lukt, wordt het kind geholpen en zondig getroost om het op een later moment weer te proberen.

Wij observeren, interpreteren, ondersteunen waar nodig of bieden het kind juist wat extra uitdaging om een stapje verder te komen.

Activiteiten die vooral veel mogelijkheden bieden voor het verder ontwikkelen van persoonlijke competenties zijn bijv. samenspel, fantasiespel, drama, naspelen/meespelen. Door te leren winnen en verliezen, door lastige situaties zelf op te lossen, door grenzen te verkennen en te verleggen en mogelijkheden te ontdekken (iets proberen wat je eerst niet durfde), door dingen zelf te maken en daar complimenten voor te krijgen, leren kinderen wat zij kunnen (wat vind je heel leuk om te doen, waar ben je goed in) en wie ze zijn.

Wij bieden daarom een grote variatie in activiteiten, in speelmogelijkheden en in spelmaterialen, zowel binnen als buiten. De verschillende kwaliteiten die groepsleiding heeft zetten wij hierbij bewust in. Ook activiteiten buiten de eigen BSO-ruimte leveren een scala aan ervaringen op.

Een kind ontdekt geleidelijk aan wie het is en wat het kan. Daarbij hoort ook het ontdekken van het eigen lichaam, van de ontwikkeling daarvan en van de eigen kinderlijke seksualiteit. Kinderen stellen vragen over seksualiteit op dezelfde manier als ze vragen waarom de lucht blauw is of willen weten

hoe melk in een pak komt. Ze willen een begrijpelijk en eerlijk antwoord op hun vragen. We schatten in waar het kind aan toe is. We antwoorden en geven uitleg op een manier die bij de ontwikkeling en leeftijd van het kind past. Met kinderen praten over seksualiteit hoort bij de opvoeding.

Kleuters ontdekken dat jongens en meisjes verschillen. Ze krijgen belangstelling voor het eigen lichaam. Het roepen van "vieze" woorden kan soms populair zijn bij een kind of in de groep kinderen. Dit hoort bij de normale ontwikkeling van een kind. Het gaat meestal vanzelf weer over en we maken er dan ook niet veel drukte over.

Rond een jaar of tien, elf gaat het lichaam van kinderen veranderen. Er kunnen grote verschillen zijn in de lichamelijke ontwikkeling rond deze leeftijd. Het is goed om hen op deze veranderingen voor te bereiden. Kinderen kunnen wel eens schuttingtaal gebruiken. Wij maken hen duidelijk dat we niet willen dat ze deze woorden gebruiken omdat ze niet respectvol zijn.

Seksualiteit is geen taboe; we proberen op een natuurlijke manier met het onderwerp om te gaan.

5.4 Het bevorderen van sociale competentie

Sociale competentie omvat vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat, je weg vinden in een groep, samenwerken, rekening houden met anderen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

In de communicatie over en weer met andere kinderen, met andere volwassenen, de ervaring van "in een groep zijn" en daar je weg in vinden, ervaren en ontdekken kinderen wat wel en niet werkt in de omgang met elkaar.

Kinderen ontwikkelen hierdoor hun sociale vaardigheden en hun kennis hierover. Belangrijke competenties om goed te kunnen functioneren in de maatschappij.

Onze buitenschoolse opvang biedt veel mogelijkheden voor interacties en groepsprocessen. De kinderen spelen soms in een grotere groep, soms in een klein groepje of met zijn tweetjes. Soms met leeftijdgenootjes en dan weer met oudere of juist jongere kinderen. Ze kunnen binnen de eigen basisgroep, maar ook met andere kinderen in de BSO samen spelen, krijgen een band met elkaar en gaan vriendschappen aan. Ze leren de groepsleiding van de eigen basisgroep, maar ook van de andere groepen kennen.

Hierdoor ontdekken ze hoe ze met heel verschillende mensen kunnen omgaan in uiteenlopende situaties.

Samen iets maken, delen, op je beurt wachten, rekening houden met elkaar, elkaar vertrouwen, je inleven in een ander maar ook voor jezelf leren opkomen, elkaar helpen, zijn ervaringen die kinderen dagelijks meemaken in een groep. Met elkaar nieuwe ontdekkingen doen, een fantasiespel verzinnen, winnen en verliezen, samen plezier hebben, leuke dingen doen, maar ook ruzies oplossen, verdriet delen en troosten.

Samen eten, feest vieren, afscheid nemen als een kind van de BSO weggaat, zijn rituelen die de groep vormen, betrokkenheid geven en een gevoel van gezamenlijkheid doen ontstaan.

We stimuleren positieve communicatie over en weer tussen de kinderen en geven kinderen de ruimte om de eigen weg te vinden in het contact. Ook als er onenigheid of kleine conflicten ontstaan tussen kinderen.

Kinderen kunnen die vaak op een goede manier oplossen als ze daar de gelegenheid voor krijgen.

De leidster is gericht op positieve communicatie over en weer en heeft een voorbeeldfunctie. Zo leren kinderen van elkaar en van de leidster hoe ze op een rustige, open manier ruzies en conflicten kunnen oplossen en hoe ze deze kunnen voorkomen.

De leidster ziet van een afstandje toe en houdt in de gaten of de kinderen er zelf uitkomen.

Ze geeft waar nodig, hulp, ondersteuning, advies. Per situatie schat de leidster in wat dit kind nodig heeft. Ze sluit daarbij aan op de ontwikkelingsfase en leeftijd van het kind.

We respecteren kindervriendschappen en houden rekening met de verschillende en wisselende behoefte en ontwikkeling van de kinderen om samen of juist liever individueel te spelen. Aan tafel willen sommige kinderen bijvoorbeeld graag naast elkaar zitten. We houden daar rekening mee.

We zorgen dat de inrichting van de ruimtes en het aanbod van spelmaterialen en activiteiten uitnodigt tot sociale interacties. Door bijvoorbeeld verschillende hoeken in te richten kunnen kinderen min of meer ongestoord naast elkaar spelen, terwijl ze tegelijk makkelijk naar een andere plek kunnen lopen en kunnen zien wat andere kinderen doen. Door op een structurele en afgewogen manier ook de andere ruimten en bijv. een gang of hal voor meerdere basisgroepen te gebruiken ontstaat er nog meer gelegenheid om andere kinderen te ontmoeten, ook uit andere leeftijdsgroepen.

5.5 Eigen maken van waarden en normen, de 'cultuur'

Om goed in de samenleving te kunnen functioneren is het nodig dat kinderen de waarden, normen, regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken.

Zo kunnen zij hun weg vinden in de maatschappij.

De buitenschoolse opvang is een veel bredere samenlevingsvorm dan het gezin. Kinderen ontmoeten er veel verschillende mensen en maken kennis met een diversiteit aan normen, waarden en vaak ook verschillende culturen.

De groep biedt mogelijkheden om zich de algemeen geldende waarden, normen en regels van de samenleving, eigen te maken. Wat de algemeen geldende waarden en normen zijn, is niet altijd eenvoudig concreet te maken. Het is vaak vooral een intuïtief gevoel: "zo gaat dat hier", "zo doen we dat". Deels komt dit omdat we de waarden en normen ons zo eigen gemaakt hebben dat we niet meer anders weten en ze "zo gewoon" en voor de hand liggend vinden. Pas bij de ontmoeting met andere culturen zien we dan dat wat voor ons "zo gewoon" is, niet voor iedereen en overal geldt.

Ook het onderscheid tussen wat een norm is en wat we een waarde vinden is niet altijd eenduidig. Vaak zijn de regels in een groep de vertaalslag van de waarden en normen, de afspraken over hoe we

met elkaar en met de omgeving omgaan. We hebben dan ook geen regels om de regels (geschreven of ongeschreven), maar weten waarom die er zijn.

We verstaan onder waarden, normen en regels het volgende:

- waarden gaan over wat we met elkaar belangrijk vinden
- normen gaan over wat we in het gedrag goed vinden (en niet goed): hoe "hoort het"
- regels zijn de praktische vertaling van de waarden en normen.

In deze paragraaf zullen we niet strak het onderscheid hanteren.

Waarden en normen worden weerspiegeld in rituelen en gewoonten, in regels op de groep, in sfeer en aankleding van de ruimten, in het handelen van de leidster, in de manier van omgaan met elkaar.

Belangrijke waarden en normen die we willen uitdragen:

- Respect voor elkaar, mensen in hun waarde laten en de ruimte geven om te zijn wie hij is
- Gelijkwaardigheid: de een is niet meer of beter dan de ander.
- Waardering voor elkaar .
- Positieve, vriendelijke en open manier van omgaan met elkaar
- Eerlijkheid
- Aandacht voor elkaar, naar elkaar luisteren, belangstelling tonen en betrokkenheid
- Tolerantie en verdraagzaamheid, rekening houden met elkaar
- Een ander helpen als deze hulp nodig heeft
- Anderen geen pijn doen, geen schade aan iemand toebrengen of iemand in gevaar brengen, geweldloosheid
- Zorg en aandacht voor de omgeving, voor natuur en milieu, en zorgvuldig omgaan met materialen
- Verantwoordelijkheidsgevoel

Leidsters hebben een belangrijke rol in het uitdragen en voorleven van waarden en normen; wij zijn ons hiervan bewust. In de bejegening van anderen, in de manier van omgaan met de omgeving, in de gewoonten op de groep en in de BSO zien we terug wat we belangrijk en goed vinden. Kinderen verkennen de grenzen en willen weten wat van hen verwacht wordt. Jonge kinderen weten nog niet wat goed is en wat niet goed. Ze kunnen dat niet uitleggen. Ze leren door ervaring en ontdekken waar grenzen zijn en wat er van hen verwacht wordt. Ze zien van de leidsters wat goed is en wat niet goed.

We leven voort, geven het goede voorbeeld, en leggen uit wat er van een kind verwacht wordt.

Uitgangspunt is een positieve houding. Dat betekent dat gewenst gedrag wordt beloond met een compliment, met speciale aandacht. Soms zoekt een kind bewust de grenzen op. We maken

afspraken met het kind en maken duidelijk wat de regels zijn in de BSO en waar de grens is, als een kind hier tegenaan loopt.

Als een kind echt onacceptabel gedrag vertoont of normen/grenzen overschrijdt zijn er verschillende mogelijkheden om te handelen. Voorbeelden zijn het aanspreken op het ongewenst gedrag en benoemen van gewenst gedrag, waarschuwen, maar ook het gedrag negeren, het kind afleiden, even uit de conflictsituatie halen om weer tot rust te komen (overigens nooit buiten het zicht van een groepsleidster). Hoe precies gehandeld wordt, is afhankelijk van verschillende factoren als leeftijd, ontwikkelingsfase, ernst van de situatie. Wij passen onze handelswijze aan wat het individuele kind op dat moment nodig heeft.

Oudere kinderen in de basisschoolleeftijd weten al veel beter wat we van hen verwachten en wat wel en niet kan en mag in de buitenschoolse opvang. Zij kunnen beter uitleggen waarom ze handelen zoals zij doen en waarom iets goed is of niet goed, belangrijk is of niet. Met hen worden regels ook in de groep uitgebreider besproken. We vinden het belangrijk dat de kinderen écht zelf betrokken worden bij het vaststellen van de belangrijkste regels op de groep. Vaak zal de groep in de buitenschoolse opvang deze ook met elkaar opschrijven en op de groep ophangen, zodat iedereen weet wat de afspraken en regels zijn.

Ook gewoonten en rituelen, hoe we feestvieren en welke feesten we vieren en waarom, kunnen onderwerp van gesprek zijn in een BSO-groep. Zo kunnen de kinderen meebepalen op welke manier er afscheid genomen wordt van een kind en hoe een verjaardag wordt gevierd. Dat geeft begrip en waardering voor elkaar en een gevoel van gezamenlijkheid en verantwoordelijkheid.

6. De rol van de Pw-er : wat vraagt dit van de leidster

De Pw-er is degene die vorm geeft aan het pedagogisch beleid in haar werk met de kinderen in de buitenschoolse opvang. Zij is hierin de belangrijkste factor.

We gaan er vanuit dat elke Pw-er kennis heeft van de ontwikkeling van kinderen, van verzorging, gezonde voeding en hygiëne. Dit beschouwen we als basiskennis.

Het in de praktijk vertalen van de pedagogische visie, uitvoeren van de doelstellingen en de uitgangspunten, vraagt de volgende belangrijke competenties van de leidster:

1. Een positieve houding en een positieve benadering van kinderen.
2. Een sensitieve en responsieve houding: goed kijken naar kinderen om het kind te leren kennen en aanvoelen wat elk kind nodig heeft.
3. Praten en uitleggen op het niveau van de kinderen: vertellen wat je doet en wat je ziet.
4. Kinderen de ruimte kunnen en durven geven om zich te ontwikkelen, nieuwe mogelijkheden hierbij aanreiken. Een stimulerende omgeving bieden.
5. Open staan voor andere ideeën, andere meningen, andere culturen. Respect voor de kinderen, de ouders en voor elkaar.

6. Reflectie op het eigen werk en het eigen handelen: het waarom en “waarom zo” ter discussie durven en kunnen stellen. Feedback kunnen ontvangen en durven geven. Vanzelfsprekendheden kunnen loslaten. Durven en kunnen veranderen.
7. Besef en bewustzijn van je rol en van je voorbeeldfunctie voor kinderen, zowel in het omgaan met de kinderen als met de collega-teamleden en andere volwassenen.
8. Flexibiliteit en creativiteit: mogelijkheden zien en benutten. Zowel intern als extern.
9. Elkaars kwaliteiten kunnen en willen benutten.
10. Interactievaardigheden en communicatieve vaardigheden, zowel gericht op de kinderen, ouders, als collega's.
11. Ervoor zorgdragen dat de ouder zijn kind in vertrouwde handen weet.
12. Samenwerking: met collega's, met externe organisaties of personen.

Specifiek bij kleuters (4 tot 6 jaar):

- respect voor de autonomie van het kind: ruimte geven
- emotionele ondersteuning bieden
- structuur bieden en grenzen stellen
- begeleiden van interacties van kinderen

Specifiek bij kinderen in de basisschoolleeftijd (6 tot 12 jaar):

- concreet vorm kunnen geven aan kinderp participatie: kinderen een stem geven en betrekken bij het aanbod, de activiteiten, de inrichting, de regels, gewoonten en rituelen e.d. op de groep
- met humor om kunnen gaan met de leeftijdsgroep

De leidster krijgt volgens een afgesproken structuur en met regelmaat werkbegeleiding in de vorm van werkoverleg en teamoverleg door het unithoofd. Het unithoofd wordt op pedagogisch gebied ondersteund door de pedagogische staf. Er zijn mogelijkheden voor deskundigheidsbevordering en verdere scholing. Zie hiervoor de regelingen in het kwaliteitshandboek.

7. VERZORGING EN OPVOEDING

7.1. Regels

De regels die SHBSO hanteert hebben voornamelijk betrekking op de veiligheid en de omgang met elkaar. Ook fatsoensnormen horen hierbij. Enkele voorbeelden zijn:

- Niet staan of springen op de bank
- Een veiligheidsbandje om als we gaan wandelen
- Geen speelgoed van elkaar afpakken
- Elkaar geen pijn doen en mocht dit toch gebeuren dan excuses aanbieden

- Leren luisteren naar elkaar
- als een ander kind iets vertelt
- als een ander kind iets niet wil (respecteren)
- Blijven zitten onder het eten

Wij zijn consequent in het hanteren van de regels, doch wel rekening houdend met het kind en de situatie.

7.2 Straffen en belonen

Onze leidsters gaan ervan uit dat een kind niet gestraft hoeft te worden. Negatief gedrag proberen wij zoveel mogelijk te negeren behalve als dit 'gevaar' oplevert voor het kind of zijn omgeving of m.b.t. de regels. Mocht het nodig zijn om een kind even 'af te laten koelen' dan gebeurt dit op de bank (evt. met de rug naar de groep toe). De leidster waarschuwt altijd een paar keer. Daarna vertelt de leidster dat het de laatste waarschuwing is en zij vertelt ook de consequentie die eraan verbonden zijn mocht het weer gebeuren. Als het kind eventjes afgezonderd is geweest ga de leidster naar ze toe, vraag of ze nog weten waarom ze op de bank moesten zitten en we spreken af dat het niet weer zal gebeuren (dit te proberen tenminste). Daarna zijn we weer vriendjes.

Belonen doe de leidster door het kind veel positieve aandacht te geven. De leidster zegt bv. vaak dat het kind iets heel goed heeft gedaan of de leidster geef ze een aai over hun bol. Materialistische beloningen geef de leidster niet.

7.3 Hygiëne

Voor het eten en nadat een kind naar het toilet is geweest worden de handjes gewassen.

Na het eten worden de handjes en gezichtjes schoongemaakt.

Alle linnengoed wordt zeer regelmatig gewassen.

Ook de ruimtes waarin de kinderen verblijven, worden regelmatig schoongemaakt, net zoals het speelgoed.

7.4 Ziekte van het kind

Mocht het kind bij ons ziek worden, dan belt de leidster de ouders. Het is afhankelijk van het kind, hoe ziek hij is, hoe hij zich voelt en of de leidster genoeg aandacht aan hem kan besteden of het kind opgehaald moet worden. Is het kind thuis ziek geworden en al weer aan de beterende hand en heeft hij geen besmettelijke ziekte dan kan, in overleg met de leidsters, het kind wel worden gebracht.

7.5 Toediening medicijnen

De BSO heeft voor het verstrekken van medicijnen in het kinderdagverblijf een protocol opgesteld. Hierin staat beschreven in welke situatie wij medicijnen toedienen en welke stappen hierin worden genomen. Wanneer uw kind medicijnen toegediend moet krijgen, moet u als ouder/verzorger een 'toestemmingsformulier toedienen medicijnen' invullen en ondertekenen. Dit geldt ook voor homeopathische geneesmiddelen en zelfzorgmiddelen.

Een belangrijk aspect uit het protocol is ook dat we een kind geen paracetamol toedienen indien het koorts heeft en de oorzaak hiervan onduidelijk is. Om een goed beeld te krijgen van de toestand van het kind en te kunnen beoordelen of het verantwoord is om het kind op het kinderdagverblijf te houden, is de lichaamstemperatuur een belangrijke graadmeter. Wanneer de oorzaak van de koorts wel duidelijk is, zoals in het geval van een reactie op een inenting, mag u uw kind paracetamol geven of door de pedagogisch medewerkster laten toedienen nadat u een 'toestemmingsformulier toedienen medicijnen' heeft ingevuld.

Een toestemmingsformulier voor het toedienen van medicatie door onze Pedagogisch werkers is altijd maar 1 week geldig.

7.6 Achterwachtregeling

Bij ziekte of calamiteiten van een beroepskracht is er een vaste achterwacht aanwezig, die binnen 15 minuten aanwezig kan zijn. Gelet op het feit de vaste achterwacht regelmatig in ons kindercentrum aanwezig is, is zij geen onbekende voor de kinderen.

8.1 Organisatie: de praktische uitgangspunten

- Wij willen de mogelijkheden benutten, die de buitenschoolse opvang als geheel en in samenhang biedt. Dat betekent dat onze buitenschoolse opvang gericht denken en werken in plaats van uitsluitend groepsgericht. De buitenschoolse opvang is meer dan een verzameling aparte groepen.

Wij willen ruimten met elkaar verbinden om meer ontdek mogelijkheden te creëren. Zo is er voor kinderen meer te beleven: zij kunnen "op ontdekking" doordat we de ruimten buiten de eigen groepsruimte (gang, hal, andere groepsruimten) ook als speelmogelijkheid gebruiken. Hoe de precieze invulling is, hangt af van de praktische mogelijkheden van het gebouw.

- Bij de inrichting van de ruimten zorgen wij voor afwisseling in de speelmogelijkheden. Zo is er een bouwhoek en een leeshoek en een andere ruimte met een puzzelhoek. De ruimtes worden bij voorkeur niet identiek ingericht en er worden verschillende activiteiten aangeboden. Door te spelen en te improviseren met de ruimten is er veel meer variatie mogelijk. Dit geldt zowel voor de binnen als de buitenruimte.

Kinderen kunnen zowel in hun eigen basisgroep als in andere ruimtes spelen. Zo kan er ook in het gymlokaal worden gespeeld, mitst deze vrij is. Het gymlokaal zit op de begane grond, evenals de ruimtes van de naschoolse opvang. Daarnaast kunnen de kinderen bij goed weer (dat wilt zeggen, bijvoorbeeld niet bij regen, sneeuw of gladheid) ook buiten spelen onder begeleiding van de pedagogische medewerkers.

Door deze manier van werken hebben kinderen meer keuze in wat ze gaan doen, met wie ze spelen, naar wie ze toegaan (ook voor hulp of troost).

- Er zal altijd een "eigen basisgroep" zijn van waaruit de kinderen op ontdekking kunnen gaan. Dit is de groep waar het kind als basis bij is ingedeeld. Het team van de buitenschoolse opvang en van de basisgroep heeft een kern van vaste, vertrouwde leidsters.

Geschiedte momenten voor activiteiten buiten de basisgroep is, als alle kinderen binnen zijn. Dit kan per keer verschillen en hangt ook af van de samenstelling van de groep of van wat er zich voordoet. Bij de BSO-kinderen loopt het vaak als vanzelf al meer door elkaar.

We passen ons aanbod aan de behoefte van de kinderen aan. We zorgen voor geborgenheid en een vertrouwd gevoel. We hebben oog voor de rustiger kinderen en voor hen die een vaste vertrouwde plek nodig hebben. We houden er rekening mee dat kinderen moeten wennen aan nieuwe dingen, nieuwe mensen, een nieuwe omgeving.

- Uitgangspunt is, dat heel jonge kinderen zoveel mogelijk in de basisgroep blijven. Deze kinderen hebben veel behoefte aan voorspelbare regelmaat en het volgen van het eigen ritme. Voor hen is de meer de buitenschoolse opvang gerichte werkwijze minder geschikt.

Door zorgvuldig observeren en het kind goed te kennen, zien we wanneer het kind er aan toe is zijn ervaringswereld uit te breiden en eens buiten de eigen groep te gaan kijken en spelen.

- Zorgdragen voor structuur is belangrijk: vaste punten in de dag (als slapen), eten helpen hierbij. Soms kan de losser en flexibeler, maar een bepaalde structuur blijft altijd noodzakelijk. Goed kijken naar wat de kinderen nodig hebben, wat hun mogelijkheden en grenzen zijn, staat hierbij voorop.

- Leidsters moeten goed geïnformeerd zijn over de kinderen, binnen het team goed kunnen samenwerken en een werkwijze hanteren die op hoofdlijnen overeen komt. Een goede onderlinge overdracht en een adequate, zorgvuldige overdracht naar ouders is van groot belang.

In de 'Beleidsregels kwaliteit kinderopvang' bij de Wet kinderopvang wordt deze "stamgroep" genoemd.

De algemene lijn in de leidster-kind ratio en groepsgrootte in de stamgroepen op de buitenschoolse opvang conform de Beleidsregels is de volgende:

- a. een stamgroep van kinderen in de leeftijd van vier tot einde basisschoolleeftijd bestaat uit ten hoogste twintig kinderen
- b. een stamgroep van kinderen in de leeftijd van acht tot einde basisschoolleeftijd kan in afwijking van a bestaan uit ten hoogste dertig kinderen
- c. de verhouding tussen aantal beroepskrachten en het feitelijk aanwezige aantal kinderen bedraagt tenminste één per tien kinderen
- d. bij buitenschoolse opvang voor kinderen in de leeftijd van acht jaar tot einde

basisschoolleeftijd kan de verhouding tussen aantal beroepskrachten en het feitelijk aanwezige aantal kinderen in afwijking van c. bestaan uit tenminste twee beroepskrachten waarbij de beroepskrachten bij hun werkzaamheden worden ondersteund door een andere volwassene.

De buitenschoolse opvang bestaat uit één stamgroep van maximaal 14 kinderen, gevarieerd van de leeftijd van 4-12 jaar. De beroepskracht-kind ratio is 1 op 10. De buitenschoolse opvang heeft altijd (minimaal) 2 leidsters. Aan de vorengenoemde ratio wordt aldus voldaan.

8.2 Werkwijze

De kinderen van groep 1 van de basisschool worden door de pedagogische medewerker uit de klas opgehaald en naar de opvang gebracht. De oudere kinderen lopen zelf naar de opvang toe, zodra de bel gaat om 15.00. Gelet op het feit de buitenschoolse opvang in de school zelf zit, hoeven de kinderen niet naar buiten dan wel te worden opgehaald vanuit een andere locatie. Tussen 15.00 en 15.30 krijgen de kinderen de tijd om in een kringgesprek in te leven op elkaars belevenissen.

Rond 15.30 uur wordt er gezamenlijk gedronken en gegeten.

Hierna zijn de kinderen vrij in hun doen en laten. Er is voor ieder wat wils: op jezelf zijn of samen, knutselen, boekje lezen of achter de computer, binnen of buiten spelen enz. De leidsters zijn er om de kinderen hierin te begeleiden. Vanaf 16.30 tot 19.00 uur kunnen de kinderen weer opgehaald worden. In vakantieweken wordt er van te voren een speciaal vakantieprogramma gemaakt, waarin ook ruimte is voor het maken van uitstapjes. De kinderen worden dan immers de hele dag opgevangen. De ouders en kinderen krijgen dit programma voor de start van de vakantie mee, zodat zij weten wat ze kunnen verwachten!

8.3 Beroepskrachten/groepshulpen

Leidinggevende

De leidinggevende is onder directe verantwoordelijkheid van de houder van de Stichting uitsluitend dan wel in hoofdzaak belast met de inhoudelijke beleidsvorming en uitvoering binnen/door de Stichting, alsmede met het te voeren personeelsbeleid. Hij verricht in dat kader de navolgende taken:

- Voert de inschrijving- en plaatsing uit conform de hieromtrent door de Stichting vastgestelde richtlijnen en draagt zorg voor de cliëntenadministratie
- Geeft een werkinhoudelijke begeleiding aan de pedagogisch werkers bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe wekelijkse kind- en/of werkbesprekingen
- Draagt de zorg over de werving en selectie van de werknemers van de BSO
- Schrijft indien nodig in samenspraak met de eigenaar en de pedagogisch werkers beleidsnotities/plannen
- Stelt in concept begrotingen op en heeft een coördinerende taak om de verschillende budgetten die er voor de Stichting beschikbaar zijn te bewaken
- Onderhoudt contacten met derden, zoals leerkrachten. GGD, Gemeente, bedrijven, opleidingsinstituten etc.
- Heeft wekelijks bespreking met de Houder teneinde er voor zorg te dragen dat de algemene richtlijnen en beleidszaken nageleefd worden
- Draagt zorg voor verlofregistratie, ziekteverzuim en vakantie van het personeel
- Draagt de zorg voor door de groep in gebruik zijnde ruimte(n) en de inventaris alsmede verricht lichte huishoudelijke werkzaamheden

- Is verantwoordelijk voor de grote aankopen en het dagvers

In verband met onze kleine organisatie stelt de leidinggevende zichzelf als gespecialiseerd pedagogisch werker inzetbaar. Dit geldt ook bij een minimale bezetting. Hierbij voert de leidinggevende ook de taken van de pedagogisch werker 3/4 uit.

Pedagogisch werker niveau 4

De pedagogisch werker is onder eindverantwoordelijkheid van de houder/leidinggevende in hoofdzaak belast met de beleidsuitvoering binnen de Stichting. Verricht in dat kader de navolgende taken:

- Draagt zorg voor het optimaal functioneren van de BSO en heeft een coördinerende en sturende rol waar het pedagogische- en hygiënische taken van de BSO betreft, teneinde een verantwoorde opvang van de kinderen te realiseren
- Heeft een begeleidende taak ten aanzien van de pedagogisch werkers niveau3 en stagiaires bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen
- Bespreekt met de ouders de ontwikkeling van hun kind(eren) en bemiddelt zo nodig in het contact van deze met de orthopedagoog
- Heeft dagelijkse verantwoordelijkheid voor de door de Stichting in gebruik zijnde accommodatie en inventaris
- Onderhoudt contacten met de ouderraad en woont desgevraagd vergaderingen bij en doet hiervan verslag aan de houder
- Draagt de zorg voor door de groep in gebruik zijnde ruimte(n) en de inventaris alsmede verricht lichte huishoudelijke werkzaamheden
- Doet incidenteel de boodschappen

In verband met onze kleine organisatie voert de pedagogisch werker niveau 4 ook de taken uit van een pedagogisch werker niveau 3.

Pedagogisch werker niveau 3

Is onder eindverantwoordelijkheid van een houder/leidinggevende dan wel in hoofdzaak belast met de dagelijkse verzorging en opvoeding van de kinderen, waarvan de leeftijd kan variëren van 4 tot en met het einde van de basisschoolleeftijd. Verricht in dat kader de navolgende taken:

- Begeleidt de kinderen zowel in groepsverband als in individueel opzicht en draagt zorg voor het scheppen van een situatie binnen de groep waarin kinderen zich veilig voelen en worden gestimuleerd zich verder te ontwikkelen. Beschikt daartoe over relevante kennis en vaardigheden op Pedagogisch- en hygiënisch gebied alsmede over inzicht in doel en werkplan van de BSO
- Draagt zorg voor een goed contact met ouders/verzorgers en informeert bij dezen naar specifieke aandachtspunten en bijzonderheden van de op te vangen kinderen

- Houdt de ontwikkeling van de kinderen bij en rapporteert hierover periodiek alsmede indien het gedrag van het kind daartoe aanleiding geeft aan de leidinggevende
- Levert een bijdrage aan de integrale beoordeling van het kind en stelt desgevraagd een observatierapport op
- Woont werkbijeenkomsten en teambijeenkomsten bij
- Is bij aanwezigheid van stagiaires in de groep, volgens de instructies van de leidinggevende/pedagogisch werker niveau 4, belast met de dagelijkse begeleiding hiervan en rapporteert hierover aan de leidinggevende/pedagogisch werker niveau 4
- Draagt de zorg voor door de groep in gebruik zijnde ruimte(n) en de inventaris alsmede verricht lichte huishoudelijke werkzaamheden
- Doet incidenteel de boodschappen

De rol van de stagiaire

De stagiaire is onder eindverantwoordelijkheid van de assistent leidinggevende/ praktijkbegeleider uitsluitend dan wel in hoofdzaak belast met het verrichten van de volgende taken:

- het uitvoeren van huishoudelijke werkzaamheden ter ondersteuning van de groepsleiding, zoals het mede verzorgen van de maaltijden, het wasgoed en het schoonmaken en opruimen van speelgoed
- Het uitvoeren van licht verzorgende werkzaamheden, onder begeleiding van de assistent leidinggevende/ praktijkbegeleider, zoals het verzorgen van een schaafwondje
- het mede helpen scheppen van een situatie binnen de groep waarin kinderen zich geborgen voelen, zoals de emotionele veiligheid, tijdens activiteiten.
- het uitvoeren algemene huishoudelijke werkzaamheden ten behoeven van het kindercentrum, zoals boodschappen doen, verzorgen van koffie-/thee en dergelijke voorraden bijhouden
- het ophalen en wegbrengen van kinderen die van de BSO gebruik maken
- het desgevraagd bijwonen van werkbijeenkomsten en teambijeenkomsten
- het uitvoeren van overig incidenteel voorkomende werkzaamheden zoals, het bolletjes systeem uitvoeren voor de RI.
- een stagiaire niveau3 mag geen telefoon opnemen/overdracht schrijven/slechte boodschappen overbrengen mits zij eind 3e jaar is. Dit geldt niet voor een BBL-er.

Daar een BBL-er een beroepskracht in opleiding is, wordt aan dezen alle taken aangeboden naar gelang het niveau.

In dat kader verricht de BBL-er onder eindverantwoordelijkheid van de leidinggevende/praktijkbegeleider, Pedagogisch werker niveau 4, de taken die in dit beleid zijn opgenomen aan de PW3 en PW4.

Hulpouders

Een beroep kan gedaan worden op hulpouders in de vakanties of als een ouder vrijwillig hulp wil bieden. De hulp ouder helpt mee en houdt zich aan de instructies van de pedagogisch werkers. In dat kader biedt de ouder hulp aan de volgende activiteiten:

- Toezichthouden in het kader van de veiligheid
- Het begeleiden van minimaal 2 en maximaal 4 kinderen, per ouder, tijdens een reis
- Het bieden van hulp bij het bereiden van voedsel
- Serveren
- Communicatie over en weer met de kinderen
- Voorlees activiteiten
- Lichte huishoudelijke taken

In het kader van gelijke behandeling is het niet de bedoeling dat de hulpouder het eigenkind voortrekt.

8.4 Pauzes

De aard van het bedrijf brengt met zich mee, dat pauzes uitsluitend in overleg met de leidinggevende en/of in samenspraak met collega's worden genomen.

- De lunch pauze duurt 30 minuten
- Bij een minimale bezetting (1 pedagogisch werker met 10 of minder dan 10 kinderen), valt de houder in, de houder houdt toezicht op de groep. In deze situatie is het niet toegestaan dat de Pedagogisch werker de werkplaats verlaat.
- Bij een grotere bezetting, meer als 2 pedagogisch werkers, is het toegestaan dat de pedagogisch werker de werkplaats mag verlaten voor een duur van 30 minuten. Bij 10 of minder dan 10 kinderen, valt de houder niet in. De houder valt wel in indien er meer dan 10 kinderen tijdens de lunchpauze aanwezig zijn. Op deze manier wordt de rato kind/ pedagogisch werker optimaal gehouden. Het is toegestaan dat de Pedagogisch werker kort het pand verlaat om uit het zicht van de kinderen, doch in de nabijheid van het pand een sigaretje te roken, mits er een beroepskracht op de groep staat.
- De pedagogisch werkers mogen in de lunchpauze de werkplaats niet verlaten, indien er geen derden (personeel van de school, hulpouder etc.) aanwezig zijn in het pand. Dit besluit is genomen om de veiligheid van de pedagogisch werker en de kinderen te waarborgen.

Het is niet de bedoeling dat de kinderen tijdens de lunchpauzes van de Pw-ers, zichzelf gaan vermaken. Minimaal een pedagogisch werker is bezig met de kinderen. Bij een minimale bezetting dient de dienstdoende pedagogisch werker, een rustige activiteit, zoals: boekje lezen, tekenen, spelletjes aan tafel etc. te organiseren, de houder instructies te geven, eer deze met pauze gaat.

9. Contacten met ouders

9.1 Communicatie

Buiten het kennismaking- en intakegesprek vindt er na ongeveer 6 weken een evaluatiegesprek plaats. Daarnaast zal er jaarlijks een afstemmingsgesprek plaatsvinden. De meeste communicatie zal overigens zijn tijdens de haal en breng gesprekken. Ook wordt er van alle kinderen in “het logboek” bijgehouden waarin de leidsters regelmatig verslag uitbrengen van hoe het kind zich in de opvang gedraagt, wat er zoal gedaan wordt e.d.. Tevens wordt er ieder jaar een ouderavond georganiseerd. Uiteraard is er altijd de gelegenheid om een afspraak te maken voor een gesprek bij evt. bijzonderheden of problemen.

9.2. Signalering

Als een kind de opvang bezoekt is er altijd sprake van een observatie. Als leidster zie je hoe een kind zich ontwikkelt en hoe het gedrag is. Mocht er sprake zijn van bijzonderheden of problemen op wat voor gebied dan ook, zullen de leidsters hierover in gesprek treden met de ouders. Dit komt dan ook naar voren tijdens de haal en breng gesprekken. Evt. kunnen de leidsters de ouders adviseren om bijv. hulp te gaan zoeken of nader onderzoek te laten verrichten.

9.3. Klachten

Mocht er een klacht zijn dan verzoeken wij dat de ouder eerst contact op neemt met de leidsters. Indien het ouder/leidster gesprek niet leidt tot een oplossing dan kan de ouder de klacht formeel melden via het interne klachtenformulier. De HBSO heeft zich ook aangesloten bij de externe landelijke klachtencommissie, de SKK (Stichting Klachtencommissie Kinderopvang). Dit is de landelijke klachtencommissie voor ouders. Hoewel wij er naar streven dat wij met de ouders gezamenlijk intern tot een oplossing komen, kunnen ouders rechtstreeks een beroep doen op de SKK dan wel het interne klachtenformulier.

In de mededingen map voor ouders, vindt u uitgebreid informatie over de interne- en externe klachtregeling.

9.4. Privacy

De privacy van de ouders wordt gewaarborgd. Datgene wat ter sprake komt, wordt privé gehouden. De leidsters zullen de achterwacht op de hoogste stellen, indien dit van belang is voor een goede begeleiding van het kind.

10. Beleid/ Samenhang met ander beleid

Het pedagogisch beleid staat niet op zich, maar heeft duidelijke samenhang met andere beleidsnotities, protocollen en afspraken. Deze zijn terug te vinden in het protocollenboek “vastgelegde teamafspraken”.

Beleid van Veiligheid

Beleid veiligheid (buiten het gebouw)

Bij Stichting Buitenschoolse Opvang Hindoescholen (SBOHS) wordt er gebruik gemaakt van de online Risicomonitor voor de inventarisatie van risico's op het gebied van veiligheid en door het in kaart brengen van risico's uit de praktijk. Het programma van de Risicomonitor wordt ook gebruikt voor het maken van protocollen voor veiligheid. Deze protocollen worden opgenomen in de vastgelegde teamafspraken en vastgelegde afspraken met kinderen.

Om de sociale- en lichamelijke ontwikkeling van de kinderen te begeleiden organiseert SBOHS uitjes. Tevens bieden wij het schoolplein, de nabijgelegen speeltuin, park en het binnen speelruimte aan voor spel en sport. Hierbij waarborgt SBOHS de veiligheid van haar personeel en de aanwezige kinderen en dan wel op de volgende manier:

De Pw-ers passen de veiligheidsprotocollen toe. Dit doen zij door het eigen maken van de vastgelegde teamafspraken en de vastgelegde afspraken met kinderen. Deze afspraken zijn tot stand gekomen middels de Risicomonitor en de observaties uit de praktijk.

Op jaarbasis is er een zestal studiedagen, waarin de vastgelegde afspraken verplicht op de agenda staan. Het achterliggende gedachte hiervan is om de kennis van de Pw-ers bij te houden.

De huidige protocollen en plannen van aanpak zijn gemaakt, nadat het team dit onderling besproken heeft. Daar deze protocollen de aanpak van de te nemen acties bevatten, worden ze eerst besproken met de Oudercommissie en na advies van de Oudercommissie worden de protocollen geïmplementeerd.

Jaarlijks worden de observaties uit de praktijk opnieuw beoordeeld door de Pw-ers en wordt er een nieuw plan opgesteld.

De houder van de stichting stelt zich eindverantwoordelijk voor alle acties.

De Inspecteur van de kinderopvang bezoekt jaarlijks onze BSO en beoordeelt of de gemaakte plannen en de genomen acties voldoen aan de Wet Kinderopvang en beoordeelt ook of de protocollen daadwerkelijk uitgevoerd worden.

Ouders kunnen te allen tijde inzage krijgen in de vastgelegde teamafspraken en de vastgelegde afspraken met kinderen en zo ook in de gemaakte protocollen, plannen en de risico-inventarisaties. Deze zijn digitaal te verkrijgen via de Coördinator per e-mail: shriganesha-nso@hotmail.nl en op papier zijn ze ter inzage op de BSO.

(een stappenplan is te zien in het protocollenboek "vast gelegde teamafspraken")

Wenbeleid

Op de Stichting Buitenschoolse Opvang Hindoe Scholen geldt dat een kind altijd kan komen wennen wanneer de ouder/verzorger of de leidster dit wenselijk vindt. Het is erg belangrijk dat op een wemoment de pedagogisch werker niet alleen op de groep staat. De pedagogisch werker zal werken aan de sociaal emotionele veiligheid voor de ouder en het kind. Dit wordt met de ouder/verzorger besproken tijdens de intake, die voorafgaand aan de startdatum plaats vindt. Een aanleiding om een kind te laten wennen kan zijn, dat een kind net naar school gaat of bijvoorbeeld als het gaat om het sociaal emotionele aspect en dan wel de groepscohesie. Een wemoment is dan

bij uitstek geschikt om de zorgen en het begeleiden in de ontwikkeling voor het kind zo optimaal mogelijk te laten aansluiten binnen de opvang.

Zowel voor de kinderen van de Shri Ganesha basisschool als voor de kinderen van buiten deze school geldt dat een kind minimaal 2x een dagdeel komt wennen. Dit kan een middag zijn van 15.00 u tot 18.00 u of een ochtend in de vakantie van 09.00 u tot 12.00 u. Naar aanleiding van deze wenmomenten wordt bekeken of deze voldoende is voor het kind. Zo niet, dan zal de pedagogisch werker samen met de ouder/verzorger een vervolgtraject opstellen.

Bij de intake zorgen de Pw-ers dat ze informatie krijgen over de interesses van het nieuw kind door het kind bij het intakegesprek te betrekken en door antwoorden te krijgen op de volgende vragen: Wat doe je graag als je niet naar school gaat, wat zou je graag willen doen op de BSO, waar speel je het liefst mee, wat is jou favoriete spel, wat vind je lekker om te eten, doe je aan sport?

Tijdens het wennen zorgen de Pw-ers ervoor dat ze veel emotionele veiligheid bieden. Dan doen ze o.a. door de aanwezige kinderen te betrekken. De aanwezige kinderen weten van tevoren dat er een nieuw kind komt en denken mee wat ze kunnen doen om het nieuwe kind zich welkom te laten voelen. Verder zorgt de Pw-er ervoor dicht in de buurt te blijven van het nieuw kind, legt veel uit, verwoordt gevoelens en bedenkt een activiteit of spel in op de wens wat het kind zelf wilt doen. (een stappenplan is te zien in het protocollenboek "vast gelegde teamafspraken")

Beleid Keuken

De BSO biedt kookactiviteiten aan ter begeleiden van de persoonlijke competentie van de kinderen. Hierbij gaat het erom dat de kinderen meehelpen met het schillen en wassen van groente en specerijen. Als het gaat om het bakken van een taart helpen de kinderen met het bedienen van de mixer. Het recept wordt besproken met de kinderen en op deze manier begeleiden wij de cognitieve ontwikkeling. Hiernaast maken wij kinderen alert op de risico's wat de keuken met zich meebrengt. Wij denken dan aan een gasplaat of de oven wat heet is, de waterkoker en de warmwaterkraan. Het achterliggende gedachte hiervan is dat wij de kinderen leren omgaan met risico's op een verantwoord manier. (een stappenplan is te zien in het protocollenboek "vast gelegde teamafspraken")

Samenhang met ander beleid

Dit betreft m.n. de volgende onderwerpen:

- Gebruik maken van extra dagdelen
- Oudergesprekken
- Inrichting
- Overgang naar een andere groep
- Speelmogelijkheden

Adres: Regentesseweg 1
1312 AA Almere
Tel: 06 47 58 60 85
Email: Shriganesha-nso@hotmail.nl

- Specifieke protocollen en notities t.b.v. de BSO
- Zieke kinderen en medicijngebruik
- Ontwikkelingsproblemen bij kinderen
- Vermoedens van kindermishandeling

Dit pedagogisch beleidsplan moet jaarlijks terugkomen in een algemene teamvergadering in de maand maart. Waarna in april het weer aangepaste beleidsplan met de oudercommissie wordt besproken.

Getekend op 18 augustus 2014 te Almere,

B. Autar
Houder

S. Bacha
Voorzitter OC

R. Ramsodit
Secretaris OC

Urmila Autar-Balgobind
Penningmeester OC